Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (femte avdelningen)

den 21 februari 2013 *

”Direktiv 85/384/EEG — Ömsesidigt erkännande av examensbevis på arkitektområdet — Artiklarna 10 och 11 g — Nationell lagstiftning som erkänner likvärdigheten mellan en arkitekt- och en civilingenjörsexamen men enligt vilken enbart arkitekter får utföra arbeten på skyddade byggnader som klassats som kulturarv — Likabehandlingsprincipen — Rent inhemsk situation i en medlemsstat”

I mål C-111/12,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Consiglio di Stato (Italien) genom beslut av den 6 december 2011, som inkom till domstolen den 29 februari 2012, i målet

Ministero per i beni e le attività culturali,

Ordine degli Ingegneri della Provincia di Venezia,

Ordine degli Ingegneri della Provincia di Padova,

Ordine degli Ingegneri della Provincia di Treviso,

Ordine degli Ingegneri della Provincia di Vicenza,

Ordine degli Ingegneri della Provincia di Verona,

Ordine degli Ingegneri della Provincia di Rovigo,

Ordine degli Ingegneri della Provincia di Belluno

mot

Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia,

Consiglio Nazionale degli Ingegneri,

Consiglio Nazionale degli Architetti, Pianificatori, Paesaggisti e Conservatori,

Ordine degli Architetti, Pianificatori, Paesaggisti e Conservatori della Provincia di Verona,

Alessandro Mosconi,

Comune di San Martino Buon Albergo,

* Rättegångsspråk: italienska.

Istituzione di Ricovero e di Educazione di Venezia (IRE),

Ordine degli Architetti della Provincia di Venezia,

ytterligare deltagare i rättegången:

Faccio Engineering Srl,

meddelar

DOMSTOLEN (femte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden T. von Danwitz (referent) samt domarna A. Rosas, E. Juhász, D. Šváby och C. Vajda,

generaladvokat: N. Wahl,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

— Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia och Alessandro Mosconi, genom L. Manzi, G. Sardos Albertini och P. Piva, avvocati,

— Consiglio Nazionale degli Ingegneri, genom B. Nascimbene, avvocato,

— Consiglio Nazionale degli Architetti, Pianificatori, Paesaggisti e Conservatori och l'Ordine degli Architetti, Pianificatori, Paesaggisti e Conservatori della Provincia di Verona, genom F. Vanni, avvocato,

— Tjeckiens regering, genom M. Smolek, i egenskap av ombud,

— Spaniens regering, genom S. Centeno Huerta, i egenskap av ombud,

— Österrikes regering, genom A. Posch, i egenskap av ombud,

— Europeiska kommissionen, genom H. Støvlbæk och E. Montaguti, båda i egenskap av ombud,

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av rådets direktiv 85/384/EEG av den 10 juni 1985 om det ömsesidiga erkännandet av utbildnings-, examens- och andra behörighetsbevis på arkitekturområdet, däribland åtgärder för att underlätta ett effektivt utnyttjande av etableringsrätten och friheten att tillhandahålla tjänster (EGT L 223, s. 15; svensk specialutgåva, område 6, volym 2, s. 99).

2 Begäran har framställts i ett mål avseende civilingenjörers behörighet att som byggmästare leda arbeten som utförs på kulturhistoriskt intressanta byggnader.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätten

3 Sjätte skälet i direktiv 85/384 har följande lydelse:

”I de flesta medlemsstater utövas verksamheten på arkitekturområdet enligt lag eller i realiteten av personer som har fått titeln arkitekt, antingen enbart eller tillsammans med en annan titel. Dessa personer har inte monopol på att utöva denna verksamhet, utom när det föreskrivs i lag. Den nämnda verksamheten eller en del av denna kan också utövas av andra yrkeskategorier, särskilt av ingenjörer som fått särskild utbildning i ingenjörskonst eller byggnation.”

4 Artikel 1 i direktivet har följande lydelse:

”1. Detta direktiv skall gälla för verksamhet på arkitekturområdet

2. I detta direktiv skall verksamhet på arkitekturområdet förstås som den verksamhet som vanligtvis utövas med yrkestiteln arkitekt.”

5 Artiklarna 2–9 i direktiv 85/384 ingår i kapitel 2 med rubriken ”Utbildnings-, examens- och andra behörighetsbevis som gör det möjligt för innehavaren att påbörja verksamhet på arkitekturområdet med yrkestiteln arkitekt”.

6 Artikel 2 i direktivet föreskriver att ”[v]arje medlemsstat skall erkänna de utbildnings-, examens- och andra behörighetsbevis som förvärvats efter en utbildning som uppfyller kraven i artiklarna 3 och 4 och som tilldelats medborgare i medlemsstater av andra medlemsstater”.

7 I enlighet med det förfarande som anges i artikel 7 i direktivet ska listor, och deras uppdateringar, över utbildnings-, examens- och andra behörighetsbevis som uppfyller kriterierna i artiklarna 3 och 4 offentliggöras i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.

8 Artiklarna 10–15 i direktivet ingår i kapitel 3 som har rubriken ”Utbildnings-, examens- och andra behörighetsbevis som gör det möjligt för innehavaren att påbörja verksamhet på arkitekturområdet med stöd av erkända rättigheter eller befintliga nationella bestämmelser”.

9 Enligt artikel 10 i direktiv 85/384 ska ”[v]arje medlemsstat … erkänna de utbildnings-, examens- och andra behörighetsbevis som behandlas i artikel 11 och som utfärdas av andra medlemsstater till medborgare i medlemsstaterna som redan har dessa kvalifikationer vid detta direktivs anmälan, eller som har påbörjat studier som leder till sådana utbildnings-, examens- och andra behörighetsbevis senast under det tredje läsåret efter anmälan, även om dessa kvalifikationer inte uppfyller minimikraven enligt kapitel 2”.

10 Bland de behörighetsbevis som omfattas av övergångsbestämmelserna anges följande för Republiken Italiens del i artikel 11 g i direktiv 85/384:

”…

— ’laurea in architettura’ utfärdade av universitet, tekniska högskolor och högskolorna för arkitektur i Venedig och Reggio Calabria, tillsammans med de examensbevis som berättigar innehavaren att självständigt utöva arkitektyrket, utfärdade av utbildningsministern, efter det att kandidaten inför en behörig nämnd har avlagt den statliga examen som gör honom berättigad att självständigt utöva yrket (dott. Architetto),

— ’laurea in ingegneria’ i byggnadskonstruktion (’sezione costenzione civile’) som utfärdas av universitet och tekniska högskolor, tillsammans med det examensbevis som gör innehavaren berättigad att självständigt utöva ett yrke inom arkitekturområdet, utfärdat av utbildningsministern, efter det att kandidaten inför en behörig nämnd har avlagt den statliga examen som gör honom berättigad att självständigt utöva yrket (dott. Ing.Architetto eller dott. Ing. in ingegneria civile).”

11 Artikel 16 i direktiv 85/384, som utgör kapitel 4 med rubriken ”Användande av akademisk titel”, har följande lydelse:

”1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 23 skall värdmedlemsstaterna se till att de medborgare i medlemsstater som uppfyller villkoren enligt kapitel 2 eller kapitel 3 får rätt att använda sin lagligen skyddade akademiska titel och i tillämpliga fall den förkortning därav som härrör från deras ursprungsland eller det land de kommer från, på denna stats språk. Värdmedlemsstater får kräva att denna titel skall åtföljas av namnet och platsen för läroanstalt eller examensnämnd som tilldelat den.

2. Om den akademiska titel som används i en medlemsstat som är en utländsk medborgares ursprungsland eller från vilket han kommer, i värdmedlemsstaten kan förväxlas med en titel som där kräver kompletterande utbildning som vederbörande ej genomgått, får värdmedlemsstaten kräva att denna person, i lämplig form enligt värdmedlemsstatens exakta anvisning, skall använda den titel som används i ursprungslandet eller det land han kommer från.”

Italiensk rätt

12 Direktiv 85/384 införlivades i den italienska lagstiftningen genom lagstiftningsdekret nr 129 av den 27 januari 1992 (GURI nº 41, av den 19 februari 1992, s. 18).

13 Artikel 1.2 i detta lagstiftningsdekret har följande lydelse:

”De bestämmelser som reglerar utövandet i Italien av verksamheten [inom området för arkitektur] för personer som innehar adekvat yrkestitel ska gälla i enlighet med befintliga regler vid tidpunkten för ikraftträdandet av detta dekret.”

14 Artikel 51 i kungligt dekret nr 2537/1925 om reglering av ingenjörs- och arkitektyrkena (GURI nº 37, av den15 februari 1925, nedan kallat kungligt dekret nr 2537/1925) har följande lydelse:

”Yrket ingenjör omfattar följande: Förslag, ledandet och utvärdering av arbeten med utvinning, ombyggnation och användning av material som är direkt eller indirekt nödvändiga för byggande och för industri, arbeten på vägsträckor och transportmedel, avlopp och samfärdsel, byggande i allmänhet, maskiner och industrianläggningar, och rent allmänt användning av fysiken, geometrisk avmätning och utvärderingsingrepp.”

15 Artikel 52 i kungligt dekret nr 2537/1925 har följande lydelse:

”Byggnadsarbeten samt geometriska mätningar och därmed sammanhängande åtgärder får utföras av både dem som utövar ingenjörsyrket och dem som utövar arkitektyrket. Byggnadsarbeten som har betydande konstnärliga inslag samt restaurering och återställande av sådana byggnader som avses i lag nr 364 av den 20 juni 1909 om antikviteter och konstverk, får emellertid endast utföras av utövare av arkitektyrket. Den tekniska delen av sådana arbeten får utföras av både arkitekter och ingenjörer.”

Målen vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

16 Målen vid den nationella domstolen avser en bestämmelse i den italienska lagstiftningen, närmare bestämt artikel 52 andra stycket i kungligt dekret nr 2537/1925, enligt vilken civilingenjörer som förvärvat sin titel i Italien inte får utföra byggnadsarbeten som har betydande konstnärliga inslag samt restaurering och återställande av kulturhistoriskt intressanta byggnadsverk.

17 Civilingenjörer som förvärvat sina titlar i Italien har sedan länge klagat på denna begränsning av deras verksamhet och som stöd härför bland annat hänvisat till direktiv 85/384.

18 I förevarande fall har Consiglio di Stato att avgöra två mål om överklagande av två motsägelsefulla domar från Tribunale amministrativo regionale del Veneto.

19 Det första målet har sitt ursprung i ett underförstått beslut från Soprindentenza per i beni ambientali e architettonici di Verona (Staden Veronas nämnd för skydd av natur- och kulturmiljön) att inte låta Alessandro Mosconis såsom byggmästare leda byggnadsarbeten på en kulturhistoriskt intressant byggnad. Alessandro Mosconis och Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia väckte talan vid Tribunale amministrativo regionale del Veneto och gjorde gällande att uteslutandet av civilingenjörer från sådana arbeten strider mot direktiv 85/384.

20 År 2002 hänsköt Tribunale amministrativo regionale del Veneto en begäran om förhandsavgörande till EU-domstolen för att få klarhet i huruvida unionsrätten, och i synnerhet direktiv 85/384, ska tolkas på så sätt att den utgör hinder mot en sådan nationell bestämmelse.

21 I beslut av den 5 april 2004 i mål C-3/02, Mosconi och Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia, gav domstolen följande svar: Eftersom det är fråga om en rent inhemsk situation i en medlemsstat utgör varken direktiv 85/384 eller likabehandlingsprincipen hinder för en nationell lagstiftning enligt vilken behörighetsbevisen för arkitekter och civilingenjörer i princip erkänns som likvärdiga, men enligt vilken arbete på skyddade byggnader som tillhör det konstnärliga kulturarvet endast får utföras av arkitekter.

22 I detta beslut konstaterade domstolen att det kan vara fråga om en omvänd diskriminering, eftersom civilingenjörer som förvärvat sin titel i Italien inte i denna medlemsstat har tillträde till den verksamhet som avses i artikel 52 andra stycket i kungligt dekret nr 2537/1925 medan tillträde till denna verksamhet inte får vägras personer med civilingenjörstitel från en annan medlemsstat som nämns i den förteckning som ska upprättas enligt artikel 7 i direktiv 85/384 eller i den förteckning som återfinns i artikel 11 i detta direktiv. Domstolen konstaterade dessutom att likabehandlingsprincipen inte kan åberopas när det är fråga om en rent inhemsk situation, utan att det ankommer på den hänskjutande domstolen att avgöra huruvida det föreligger diskriminering som är förbjuden enligt nationell rätt och, om så är fallet, avgöra hur denna diskriminering ska avskaffas.

23 Till följd av detta beslut hänsköt Tribunale amministrativo regionale del Veneto frågan om giltigheten av artikel 52 andra stycket i kungligt dekret nr 2537/1925 till Corte costituzionale. I beslut nr 130 av den 19 april 2007 förklarade Corte costituzionale att det var uppenbart att frågan inte kunde tas upp till sakprövning, eftersom de angripna bestämmelserna utgjorde bestämmelser i en förordning och inte bestämmelser i lag.

24 I dom nr 3630 av den 15 november 2007 biföll Tribunale amministrativo regionale del Veneto överklagandet och förklarade att artikel 52 andra stycket i kungligt dekret nr 2537/1925 inte skulle tillämpas då denna bestämmelse inte är förenlig med likabehandlingsprincipen, såsom denna tolkas av Corte costituzionale. Som stöd för detta angavs att det inte är tillåtet att diskriminera italienska yrkesutövare i förhållande till yrkesutövare från andra medlemsstater.

25 Ministero per i beni e le attività culturali överklagade denna dom till den hänskjutande domstolen.

26 Det andra målet vid Consiglio di Stato har sitt ursprung i ett meddelande om upphandling som upprättats av Istituzioni di Ricovero e di Educazione Venezia med avseende på tilldelandet av uppdraget som byggmästare och säkerhetsansvarig vid genomförandet av restaureringsarbeten och återställande av Palazzo Contarini del Bovolo i Venedig.

27 De lokala ingenjörssamfunden i Venedig överklagade meddelandet om upphandling samt därmed sammanhängande tilldelningsbeslut till Tribunale amministrativo regionale del Veneto, i de delar som den upphandlande enheten förbehöll arkitekter utövandet av den yrkesverksamhet som var föremål för upphandlingen.

28 I dom nr 3651 av den 25 november 2008 ogillade Tribunale Amministrativo Regionale del Veneto överklagandet. Som skäl härför anförde den att direktiv 85/384, enligt EU-domstolens tolkning, avser ömsesidigt erkännande av utbildningar och således inte innebär att ”laurea in ingegneria” fullt ut ska likställas med ”laurea in architettura”.

29 De lokala ingenjörssamfunden överklagade denna dom till Consiglio di Stato.

30 Consiglio di Stato har understrukit att det skulle strida mot de i den konstitutionella rättspraxisen fastställda nationella principerna om civilingenjörer som förvärvat sin titel i en annan medlemsstat än Republiken Italien tilläts att i det landet utöva sin yrkesverksamhet i samband med arbeten på kulturhistoriskt intressanta byggnader, utan att ge civilingenjörer som förvärvat sin titel i Italien motsvarande tillträde.

31 Consiglio di Stato hyser tvivel om huruvida det ömsesidiga erkännandet enligt direktiv 85/384 verkligen ska tolkas så, att civilingenjörer som förvärvat sin titel i en annan medlemsstat än Republiken Italien i den medlemsstaten får utöva de verksamheter som i kungligt dekret nr 2537/1925 enbart är förbehållna arkitekter, eller om Republiken Italien får kräva att personer, som är behöriga att utöva verksamhet på arkitekturområdet, genomgår en individuell kontroll av deras yrkeskunskaper vad gäller verksamheter som enligt detta dekret är förbehållna arkitekter.

32 Consiglio di Stato har mot denna bakgrund fattat beslut om att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfrågor till domstolen:

”1) Utgör […] direktiv 85/384/EG, i den del den i övergångsbestämmelser (artiklarna 10 och 11) tillåter medborgare i andra medlemsstater som innehar uttryckligen angivna yrkestitlar att utöva verksamhet på arkitekturområdet, hinder för att i Italien som giltig anse en förvaltningspraxis, för vilken den rättsliga grunden är artikel 52 andra stycket första delen i kungligt dekret nr 2537/1925, enligt vilken vissa arbeten på kulturhistoriskt intressanta byggnader förbehålls sökande som

innehar titeln ”arkitekt” och sökande som visar att de besitter särskilda kvalifikationer avseende kulturvård utöver dem som generellt ger behörighet att utöva verksamhet på arkitekturområdet enligt direktivet?

2) Får en sådan praxis bestå i en kontroll, även avseende yrkesutövare från andra medlemsstater än [Republiken] Italien och även om de har en yrkestitel som visar en generell kompetens för utövande av verksamhet på arkitekturområdet, av att vederbörande visar att de besitter yrkeskunskaper (vilken kontroll även görs av italienska yrkesutövare i samband med examina som ger behörighet att utöva arkitektyrket), vilken kontroll endast görs för att avgöra om de ska få utöva sådan yrkesverksamhet som avses i artikel 52 andra stycket första delen i kungligt dekret nr 2537/1925?”

Domstolens behörighet

33 Den spanska regeringen har i huvudsak gjort gällande att domstolen, med hänsyn till att de nationella målen avser rent inhemska situationer, inte är behörig att besvara tolkningsfrågorna.

34 Även om de nationella målen avser rent interna situationer som inte omfattas av direktiv 85/384 (se, i detta avseende, beslutet i det ovannämnda målet Mosconi och Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia, punkt 51), framgår det av begäran om förhandsavgörande att den hänskjutande domstolen anser det skulle strida mot sådana principer i den nationella rätten som bekräftats i konstitutionell rättspraxis att godta en omvänd diskriminering genom att tillåta civilingenjörer som förvärvat sin titel i andra medlemsstater än Republiken Italien – och inte civilingenjörer som förvärvat sin titel i Italien – att i den medlemsstaten utföra arbeten på kulturhistoriskt intressanta byggnader.

35 I detta sammanhang erinrar domstolen om att den visserligen inte är behörig att besvara en fråga när det är uppenbart att den unionsbestämmelse som ska tolkas inte är tillämplig, såsom i rent inhemska situationer. Domstolen får dock även då besvara en tolkningsfråga när den hänskjutande domstolen, i sådana fall som de som är aktuella i de nationella målen, enligt nationell rätt är skyldig att tillerkänna nationella medborgare samma rättigheter som dem som medborgare i andra medlemsstater, som befinner sig i samma situation, har enligt unionsrätten (se, för ett liknande resonemang, dom av den 1 juni 2010 i de förenade målen C-570/07 och C-571/07, Blanco Pérez och Chao Gómez, REU 2010, s. I-4629, punkt 39, av den 22 december 2010 i mål C-245/09, Omalet, REU 2010, s. I-13771, punkt 15, och av den 21 juni 2012 i mål C-84/11, Susisalo m.fl., punkterna 17 och 20). Det finns följaktligen ett klart unionsintresse av att domstolen bevarar de aktuella tolkningsfrågorna.

36 Domstolen är följaktligen behörig att besvara tolkningsfrågorna.

Prövning av tolkningsfrågorna

37 Den hänskjutande domstolen har ställt sina frågor, som ska prövas tillsammans, för att få klarhet i huruvida artiklarna 10 och 11 i direktiv 85/384 ska tolkas så, att de utgör hinder mot en nationell lagstiftning enligt vilken personer som innehar en titel som har tilldelats av en annan medlemsstat än värdmedlemsstaten, som gör det möjligt för innehavaren att påbörja verksamhet på arkitekturområdet och som uttryckligen nämns i artikel 11, enbart får utföra arbeten på kulturhistoriskt intressanta byggnader i värdmedlemsstaten om de kan visa, i förekommande fall genom en särskild kontroll av deras yrkeskunskaper, att de besitter särskilda kvalifikationer avseende kulturvård.

38 I fråga om en nationell bestämmelse vars syfte är att skydda personer som innehar en av Republiken Italien tilldelad titel inom arkitekturområdet och som utövar sin verksamhet i denna medlemsstat, från omvänd diskriminering i förhållande till personer som innehar en titel som tilldelats av en annan

medlemsstat, ska domstolen, för att kunna ge ett ändamålsenligt svar till den hänskjutande domstolen, pröva räckvidden av värdmedlemsstatens skyldigheter, enligt artiklarna 10 och 11 i direktiv 85/384, att erkänna en sådan senare titel.

39 Inom ramen för en sådan prövning erinrar domstolen om att direktiv 85/384 föreskriver ett ömsesidigt erkännande av sådana utbildnings-, examens- och andra behörighetsbevis på arkitekturområdet som uppfyller utbildningskraven i detta direktiv (se dom av den 24 maj 2007 i mål C-43/06, kommissionen mot Portugal, punkt 24).

40 Det viktigaste syftet med detta ömsesidiga erkännande anges i artikel 2 i direktiv 85/384 vari föreskrivs att varje medlemsstat ska erkänna de utbildnings-, examens- och andra behörighetsbevis som förvärvats efter en utbildning som uppfyller kraven i artiklarna 3 och 4 i direktivet och som tilldelats medborgare i medlemsstater av andra medlemsstater, genom att vad gäller tillträde till den verksamhet som vanligtvis utövas med yrkestiteln arkitekt, ge sådana examensbevis, certifikat och andra kvalifikationsbevis samma giltighet inom sitt territorium som dem medlemsstaten själv utfärdar. I artikel 10 i direktivet utsträcks det ömsesidiga erkännandet till att under en övergångsperiod gälla vissa andra utbildningsbevis som inte uppfyller kraven i kapitel 2 i direktivet, inklusive de villkor som preciseras i artiklarna 3 och 4 (se domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Portugal, punkt 25 och där angiven rättspraxis).

41 Tolkningsfrågorna avser följaktligen dels räckvidden av skyldigheten enligt artikel 10 i direktiv 85/384 att ömsesidigt erkänna examensbevis, dels värdmedlemsstatens möjlighet att kräva att personer som innehar examensbevis som tilldelats av en annan medlemsstat och som redovisas i förteckningen i artikel 11 i direktiv 85/384, ska visa att de besitter de särskilda kvalifikationer avseende kulturvård som krävs för att utföra arbeten på kulturhistoriskt intressanta byggnader.

42 I detta avseende är syftet med direktiv 85/384 varken att reglera villkoren för tillträde till arkitektyrket eller att definiera vilka verksamheter dessa kan utöva. Det framgår nämligen av nionde skälet i direktivet att detta inte gör anspråk på att ge en juridisk definition av verksamheten på arkitekturområdet. Verksamheterna på detta område ska följaktligen definieras i värdmedlemsstatens nationella lagstiftning (se beslutet i det ovannämnda målet Mosconi och Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia, punkt 45).

43 I motsats till den uppfattning som Consiglio Nazionale degli Architetti, Pianificatori, Paesaggisti e Conservatori och Ordine degli Architetti Pianificatori, Paesaggisti e Conservatori della Provincia di Verona förespråkar, ska värdmedlemsstatens befogenhet enligt direktiv 85/384 inte tolkas som en rätt för denna stat att kräva att personer som vill bedriva verksamhet, som består i att utföra arbeten på kulturhistoriskt intressanta byggnader, genomgår en kontroll av deras yrkeskvalifikationer.

44 Att erkänna en sådan befogenhet för värdmedlemsstaten innebär nämligen för det första att den har rätt kräva ytterligare prövningar av kvalifikationerna, vilket skulle strida mot det automatiska erkännandet av examensbevis och följaktligen också, såsom domstolen konstaterade i punkt 28 i det ovannämnda målet kommissionen mot Portugal, mot direktiv 85/384.

45 För det andra, och i likhet med vad domstolen angett i punkt 37 i dom av den 23 november 2000 i mål C-421/98, kommissionen mot Spanien (REG 2000, s. I-10375), följer det av artiklarna 2 och 10 i direktivet att när en verksamhet vanligtvis utövas av arkitekter med utbildningsbevis som utfärdats av värdmedlemsstaten ska en migrerande arkitekt med utbildnings-, examens- eller annat behörighetsbevis som omfattas av direktivets tillämpningsområde också ges tillträde till en sådan verksamhet även om hans eller hennes utbildnings-, examens- och andra behörighetsbevis inte nödvändigtvis innefattar en materiell motsvarighet såvitt avser den genomgångna utbildningen.

46 I detta avseende föreskrivs i direktiv 85/384 de åtgärder som ska vidtas när det inte föreligger någon materiell motsvarighet mellan den utbildning som ges i ursprungsstaten eller den stat från vilken vederbörande kommer och den som ges i värdmedlemsstaten (domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Spanien, punkt 43).

47 Om den akademiska titel som används i en persons ursprungsmedlemsstat eller i den medlemsstat från vilken han eller hon kommer, kan förväxlas med en titel som där kräver kompletterande utbildning som vederbörande ej genomgått, får värdmedlemsstaten enligt ordalydelsen i artikel 16.2 i direktivet kräva att denna person använder sin titel i lämplig form enligt värdmedlemsstatens exakta anvisning (domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Spanien, punkt 44).

48 Även om det är riktigt att det är lagstiftningen i värdmedlemsstaten som ska definiera verksamhetsområdet för arkitektyrket, medför nämligen kravet på ömsesidigt erkännande att en medlemsstat, när den anser att en verksamhet tillhör detta område, också ska ge migrerande arkitekter tillträde till denna verksamhet (domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Spanien, punkt 38).

49 I förevarande fall är det utrett att arbeten på kulturhistoriskt intressanta byggnader omfattas av verksamhetsområdet för arkitektyrket och således av tillämpningsområdet för direktiv 85/384.

50 Domstolens uttalande i punkt 52 i beslutet i det ovannämnda målet Mosconi och Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia bekräftar dessutom slutsatsen att värdmedlemsstaten, inom ramen för det ömsesidiga erkännandet enligt artikel 11 i direktiv 85/384, inte får uppställa ytterligare villkor – såsom i förevarande fall – för utövandet av verksamheter på området för arkitektyrket.

51 I punkt 52 i beslutet i det ovannämnda målet Mosconi och Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia slog domstolen vidare fast att tillträdet till verksamheter som avses i artikel 52 andra stycket i kungligt dekret nr 2537/1925, närmare bestämt arbeten på kulturhistoriskt intressanta byggnader, inte får nekas personer som innehar en civilingenjörsexamen, eller en liknande titel, som tilldelats i en annan medlemsstat än Republiken Italien, när titeln finns med i den förteckning som ska upprättas enligt artikel 7 i direktiv 85/384 eller den förteckning som anges i artikel 11 i detta direktiv.

52 Av det ovan anförda följer att tolkningsfrågorna ska besvaras enligt följande: Artiklarna 10 och 11 i direktiv 85/384 ska tolkas så, att de utgör hinder mot en nationell lagstiftning enligt vilken personer som innehar en titel som har tilldelats av en annan medlemsstat än värdmedlemsstaten, som gör det möjligt för innehavaren att påbörja verksamhet på arkitekturområdet och som uttryckligen nämns i artikel 11, enbart får utföra arbeten på kulturhistoriskt intressanta byggnader i värdmedlemsstaten om de kan visa, i förekommande fall genom en särskild kontroll av deras yrkeskunskaper, att de besitter särskilda kvalifikationer avseende kulturvård.

Rättegångskostnader

53 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (femte avdelningen) följande:

Artiklarna 10 och 11 i rådets direktiv 85/384/EEG av den 10 juni 1985 om det ömsesidiga erkännandet av utbildnings-, examens- och andra behörighetsbevis på arkitekturområdet, däribland åtgärder för att underlätta ett effektivt utnyttjande av etableringsrätten och friheten att tillhandahålla tjänster ska tolkas så, att de utgör hinder mot en nationell lagstiftning enligt

vilken personer som innehar en titel som har tilldelats av en annan medlemsstat än värdmedlemsstaten, som gör det möjligt för innehavaren att påbörja verksamhet på arkitekturområdet och som uttryckligen nämns i artikel 11, enbart får utföra arbeten på kulturhistoriskt intressanta byggnader i värdmedlemsstaten om de kan visa, i förekommande fall genom en särskild kontroll av deras yrkeskunskaper, att de besitter särskilda kvalifikationer avseende kulturvård.

Underskrifter